



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

### Tribunal Poenitentiae Sev Libri Dvo Prior De Poenitente Ut Reo Posterior De Confessario Ut Judice

Stoz, Matthäus

Anno M.DC.LXXXIX.

§. 1. De multiplicatione numerica peccatorum merè internorum

**urn:nbn:de:hbz:466:1-37144**

v. g. blasphemia & perjurium dicuntur non esse unum numero peccatum: neque de illa, quæ habetur ratione subiecti, seu ipsius personæ operantis; ut quando voluntas furandi, quæ est in Petro, dicitur non esse idem numero peccatum cum voluntate furandi, quæ est in Paulo: sed solum de illa, quæ potest repetiri in eodem supposito seu persona operante, & intra eandem peccati speciem: ut si Petrus eliciat duos actus odij, duos actus blasphemix, contumeliæ &c. quia autem peccata alia sunt merè interna, alia externa (quia scilicet præter pravam internam voluntatem aliquem externum actum continent) idcirco etiam seorsim dicemus, quonam modo multiplicentur numero.

## §. I.

## De multiplicatione numerica peccatorum merè internorum.

562. Plurimi, qui confessionem parant, in conquirendo & explicando præcipuè numero peccatorum merè internorum laborant, sibi que & sæpe etiam Confessariis magnam creant difficultatem & molestiam, v. g. versantur sæpe per aliquot horas, dies, septimanas, & menses in gravi odio erga proximum, desiderando ipsi gravia mala; in turpi item desiderio, concupiscendo turpiter puellam &c. & nesciunt, qua ratione suam expediant confessionem, posito, quòd aliquoties ejusmodi actus negotiis, somno, aliisque etiam bonis cogitationibus interruperint. Alij scrupulosi nimium sunt, & prolixi in peccatorum internorum catalogo texendo, & legendo, cum tamen

ea omni tam religiosa enarratione superfedere possint. Hi ergo sequentia accipiant, & bene teneant.

563. I. Certum est, peccata interna toties multiplicari numero, quoties prior voluntas aut propositum per contrariam voluntatem retractatur: per hanc enim penitentiam actus illi non tantum in genere physico, sed etiam morali perfectè interruptuntur, & evadunt numero diversi; & si sæpius eadem horâ vel die renoventur, in confessione eorum numero eo, quo potest, modo exprimendus est. Hæc enim est doctrina Catholica Concilij Trident. *Sess. 14. cap. 5. & can. 7.* & ipsa fidelium praxis probat.

564. II. Quodsi verò ejusmodi actus contraria voluntate non interruptantur, certum etiam est, eos physice loquendo, multiplicari per quamcunque cessationem ab actu: & ideo juxta Catholicam, quam modò ex Concilio Trident. allegavi, doctrinam, eorum numerum, siquidem innotescat, specialiter in confessione aperiendum esse. Quia verò frequenter ultravenit, ut numerus earum interruptionum non constet, aut constare non possit, etiam post diligens examen, idcirco

565. III. Moraliter, & in ordine ad confessionem, peccata interna non multiplicantur numero per solam physicam repetitionem actuum circa idem objectum, sed per tempus moraliter notabile inter ipsos actus intercedens. Lugo *D. 16. de pen. f. 14. n. 566.* Tamb. *l. 2. Meth. conf. c. 2. §. 5. n. 32. & §. 8. n. 47.* Bonac. *de pec. D. 2. q. 4. p. 2. n. 5.* & alii: brevis enim interruptionis in morali æstimatione non habetur ratio; & ideo prior actus secundum eandem æstimationem

nem censetur continuatus, non quidem eo sensu, quòd hominem denominet actu peccantem (hoc enim falsum est) sed solum habitualiter, hoc est, ita ut homo vi actus præteriti, non revocati seu permanentis habitualiter, semper promptus sit ad malas illas cogitationes repetendas. Ab hac ergo habituali permanentia seu persistentia malæ cogitationes & ceteri actus interni, seu multi sint, seu pauci, suam desumunt unitatem. Bonac. n. 6.

566. Quæ verò distantia inter ejusmodi perversas voluntates requiratur ad hoc, ut non possint dici unum peccatum, difficile est dicere. Fagundez putat, sufficere unum quadrantem horæ, aut ad summum mediam horam. Sed hoc planè gratis asseritur. Lugo igitur n. 569. ait, id optimè delumi posse ex proportione ad peccata externa. Hinc sicut, cum quis uno eodémque iracundiæ impetu agitur, plures, etsi interruptim, contumelias in unum eundémque hominem conjicit, aut sæpius percutit, vel vulnerat &c. moraliter tantum una contumelia, percussio & vulneratio censetur esse; ita etiam cum uno concupiscentiæ calore & impetu, in eadem ejusdem objecti mali cogitatione persistis, & actum v.g. concupiscentiæ seu morosæ delectationis repetis, unum tantum peccatum censeri committere. Si verò alio calore agitur concupiscas, vel mora tam longa intercedat inter hunc & posteriores actus, ut primus ipso temporis lapsu rerumque mutationibus refrigescat, imò & naturâ suâ velut evanescat, atque adeo non judicetur adesse amplius dicta persistentia, tunc si alium actum elicias, turpis v.g. concupiscentiæ seu desiderij erga puellam,

vel gravis vindictæ erga inimicum repetas, novum & distinctum peccatum committis, & numerum, si quidem memoriâ teneatur, explicare debes: non enim illa tam distans voluntas censetur ita habitualiter permanere, ut cum posteriori ad conflandum unum peccatum conjugatur. Bonac. n. 7.

567. IV. Ex hac ergo regula ij, qui plures actus circa idem objectum repetunt, & numerum eorum inire nullatenus possunt, facilem se explicandi modum habent. Nam si uno calore, seu impetu desiderij mali eos actus multiplicent, & brevi adeo tempore in tali actu persistent, semel tantum peccant, nec est necesse tempus explicare: satis enim est, si dicant: *Semel turpe aliquod desiderium erga puellam concepi.* Quando verò intermedium tempus, quo ejusmodi actus mali repetuntur, longum est v.g. sex horarum, annus diei &c. difficile est, ut uno eodémque impetu fieri censeantur. Hinc consuetum est (si non etiam necessarium) tempus, quo quis in malis cogitationibus perseveravit, explicare, dicendo: *Per diem integrum, hebdomadem &c. turpiter concupivi puellam: proximum graviter odi, gravia ipsi mala imprecando &c.* Sic enim vel explicantur interruptiones, quæ humano modo fieri solent; vel satis aperitur peccatum, ut habitualiter unum durans per illud tempus.

568. V. Habet verò hæc doctrina solum locum, cum voluntas repetit actus circa idem objectum: nam si successivè repetat plures actus internos circa plura objecta distincta, non unum tantum peccatum committet, sed plura numero, imò etiam subinde specie diversa. Hinc

P  
 si quis morosè delectetur de re venerea, & mox nullâ interjectâ morâ alium temerè judicet, & hinc iterum absque mora interposita in hæresin incidat, non unius tantùm, sed plurium peccatorum reus erit. Idem est de eo, qui visâ unâ virgine delectatur morosè & turpiter, & post modicum tempus visâ aliâ virgine iterum morosè delectatur: nam & hic bis peccat.

569. VI. Cogitationes, quæ in operis cogitati executionem tendunt, non sunt specialiter in Confessione explicandæ, si vel conjunctæ sint cum opere, vel certè eidem ita vicinæ, ut morali judicio & æstimatione opus ipsum adhuc censeatur vi earum procedere: tunc enim unum idemque cum eo opere peccatum constituitur. Tann. T. 2. D. 4. q. 2. d. 4. n. 50. & alii communiter. Et satis est, si ipsum externum opus explicetur. Tunc autem opus externum non censetur ampliùs à priori voluntate procedere, cum hæc vel est per contrarium actum revocata, vel ipsâ temporis diuturnitate ita refrigit, ut non judicetur ampliùs perseverare, ut paulò antè est explicatum.

570. Peccata interna (idem est de externis) non ideo præcisè multiplicantur, quia sunt contra plures ejusdem rationis aut speciei obligationes, v.g. præcepta, vota &c. Hinc qui vult violare jejunium alicujus vigiliæ incidens in quadragesimam, aut quatuor tempora; aut, qui die festo, in Dominicam incidente, Missam statuit negligere &c. unius tantum peccati reus est: quia utraque lex sub eadem ratione seu motivo Temperantiæ, vel Religionis lata est. Sic qui

Religionum statum professus, idemque Sacerdos est, non tenetur utramque illam circumstantiam explicare, si contra Castitatem peccet: vota enim seu solemnitas illa sint, seu simplicia, specie non distinguuntur. Et ideo satis est, si dicat, *se voto castitatis obstructum hoc vel illud peccatum intra genus luxuriæ admisisse*. Idem est de eo, qui eodem voto sapius renovato eandem rem voverit, & non servat: nam & hic uno tantum peccato se inquinat; non enim ea ejusdem voti repetitio multiplicat obligationes. Vide, quæ p. 1. n. 50. diximus.

571. Quidquid sit de illa controversia: An in eodem actu, plura simul objecta solo numero diversa attingente, plures simul etiam malitiæ contineantur, (de qua aliquid infra à n. 588. sed breviter) non est necesse (ut infra n. 579. de peccatis externis dicitur) ut in Confessione ipse objectorum numerus distinctè exprimatur: cujus ratio defumenda est ex n. 592. Sufficit ergo, si confusè in hunc fere modum explicetur: *concupivi plures feminas solutas: desideravi plures ejusdem conditionis homines occidere: graviter vulnerare: volui horas canonicas pluribus diebus omittere: constitui jejunium plurium dierum non servare &c.* si enim peccata externa tendentia simul in plura objecta ita explicari possunt, juxta dicenda n. 594. cur non & interna possint? vide Dicast. tr. 8. D. 9. d. 5. n. 270. sub finem. Lugo D. 16. s. 3. n. 135. Tamb. in Meth. Conf. l. 2. c. 1. § 9. à n. 59.